

ȘCOALA VREMII

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

APARE LUNAR

:—: sub îngrijirea unui comitet de redacție :—:

CUPRINSUL:

Cu încredere înainte

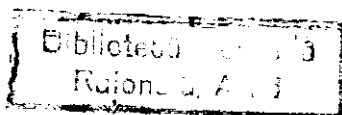
Pedagogice-Culturale.

- T. Mariș: Contribuțiuni la pedagogia românească.
A. Crișan: Ceva despre învățământul matematicilor în școala primară.
A. Burticală: Lecție practică la cl III: Adjectivul.
T. Șt. Vicol: Cuvântul normal „urs“, lecție practică cl. I.

Din viața școlară

- P. Zojiu: Dela cercurile culturale.
Să ne ajutorăm (O propunere).
Un apel.

Cărți și reviste.
Informațiuni.
Comunicări oficiale.

Redacția și Administrația la Revizoratul Școlar
A R A D.

Prețul 1 exemplar: **20 Lei.**

ABONAMENTUL:

Pe un an Lei 200

Pe jumătate an „ 100.

Abonamentul se plătește anticipativ.

Abonații sunt rugați să ne trimită adresa lor precisă și să ne comunice orice schimbări de adresă ulterioare.

Cei ce ne trimit manuscrise pentru publicare, sunt rugați să le scrie cât se poate de citez și numai pe o față a hârtiei.

Manuscrisele nu se mai înapoiază.

Anunțuri și reclame se primesc după învoială.

ȘCOALA VREMII

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

CU ÎNCREDERE ÎNAINTE...

Toate semnele de până acum ne îndreptătesc să credem că revista noastră nu va fi sortită unei vieți efemere, ci va reuși să trăiască și să îndeplinească o operă productivă, spre folosul școalei românești. Numărul abonaților — care crește din zi în zi — și mai ales grija acestora de a se grăbi să și plătiască abonamentul, sunt dovezi concludente în privința aceasia.

Sub acest raport facem cu plăcere constatarea, că corpul didactic primar din orașul Arad — cu foarte puține excepții — a înțeles rostul revistei noastre și și-a lăcut din plin datoria față de dânsa, întrucât aproape toți învățătorii arădani și-au plătit abonamentul. Remarcăm îndeosebi atitudinea leală a celor mai mulți minoritari, cari — fiind vorba de ridicarea nivelului culturii profesionale și reputației dascălești — n'au înțeles să facă separatism, ci s'au solidarizat atât de frumos cu colegii lor români. Cei ce ne-au returnat revista, ar putea lua pildă dela acești colegi minoritari, cari au dat dovadă de mai multă sollicitudine față de interesele școalei românești decât dânșii.

Cât privește învățătorimea din județ, din care o parte nu și-a primit încă leafa de mai mult de 2 luni, ne dăm seamă că n'a prea putut face rost de parale. Nădăjduim însă că după primirea lefil, cea dintâi grijă a fiecărui învățător va fi să-și plătiască imediat abonamentul. Căci alfel n'am mai putea continua editarea revistei. Și ar trebui să ne dăm seamă toți, că prin apariția acestei reviste — atât de bine apreciată din toate părțile — s'a angajat în joc prestigiul întregii dascălimi din acest județ. Dacă ne-am lăsa să ajungem în situația de a încetă tipărirea revistei, am da dovadă că — în loc să ne ridicăm la un nivel de vederi mai înalte, cu orizont mai larg, cum așa de bine i-ar ședeă dascălului — nu suntem buni de altceva decât de politicianism, meschinării, învrăjbiri și înguste vederi de ranchiună personală. Cine

își simțeste inima secătuită de orice avânt generos și plină numai de mocirla egoismului, acela mai bine ar face să se lase de dăscălie, căci blestemul Neamului întreg se abate peste capul celui ce ține cu nevrednicie un loc de atât de mare răspundere pentru viitorul patriei cum este acela de educator.

De altă parte constatăm cu deosebită bucurie că intențiunile noastre încep să fie apreciate și din partea celorlalte categorii de intelectuali, cari înțeleg să sprijiniască acțiunea noastră, trimițându-ne abonamentul.

Îndeosebi este foarte semnificativ faptul că în jurul revistei noastre alături de învățători întâlnim și preoți și militari; vedem adecă lucrând împreună: Școala, Biserica și Armata, — cei trei factori dintre cari primii doi au pregătit iar al treilea a realizat unitatea noastră națională. Și e natural să fie așa, căci așa a fost întotdeauna în istoria neamului nostru. Oridicăteori este vorba de înfăptuiri ideale și de realizări generoase de utilitate națională, totdeauna vom găsi împreună și nedespărțiți pe acești trei factori, cari formează „Sfânta Treimea” noastră națională. Pentru că *lumina minții, moralitatea și vitejia în apărarea pământului strămoșesc* sunt cele mai solide temelii pe cari se poate clădi viitorul unui popor.

Remarcăm la acest loc și sollicitudinea ce ni s'a acordat din partea Comitetului Școlar Comunal al orașului Arad. Acest comitet însușit de cele mai frumoase sentimente față de interesele școlii, a votat într-una din ședințele sale o subvenție de 3000 Lei pe seama revistei noastre. Dacă adăugăm că această sumă era ultima rezervă ce-o mai aveau la dispoziția sa Comitetul Școlar, care deci *ne-a dat tot ce a avut*, semnificația acestei donațiuni este și mai evidentă. În cazul de față cantitatea sumei nu importă atât de mult cât mobilul care a determinat acordarea ei. Și acest mobil ne-a dat un puternic sprijin moral, care de multeori este mai eficient decât sprijinul material.

Pentru aceasta aducem cele mai călduroase mulțumiri Comitetului Școlar Comunal al municipiului Arad, asigurându-l că vom căuta să merițăm atențiunea de care ne-a învrednicit.

De asemeni ne îndeplinim o deosebit de plăcută datorie mulțumind tuturor celor ce ne-au mai trimis scrisori de încurajare,

precum și asigurări de colaborare la revista noastră. Totodată dăm aci și câteva fragmente din aceste scrisori, cari au fost pentru noi tot atâtea prilejuri de mare bucurie și îndemnuri la muncă stăruitoare.

Din scrisoarea d-lui Ion F. Buricescu, profesor de Filozofie la liceul „Mihail Viteazul” din București, redăm fragmentul următor :

„Țin să vă asigur de interesul deosebit ce port frumoasei d-voastră încercări. Ideile, ce vă însuflețesc pe d-voastră, sunt acelea pe cari și eu le-am predicat ani de-a rândul elevilor mei... Îndată ce împrejurările îmi vor permite — și sper să nu fie prea târziu — voi simți o deosebită plăcere să vă trimit ceva pentru revista d-voastră”.

Dl. Radu Petre, profesor de Pedagogie în Pitești, ne scrie :

„Vă rog să binevoiți a mă considera printre abonații acestei reviste și dacă timpul îmi va îngădui, vă voi trimite cu foarte multă plăcere și câteva articole în sensul indicațiunilor din programul DV”.

Dl. Căpitan N. Popovici din Arad ne trimite următoarea scrisoare :

Am lipsit din Arad când a apărut întâiul număr din revista „Școala vremii”.

Ca ostaș îmi spune inima că între Școala românească și Armata țării există o legătură mult mai strânsă, decât s-ar părea, legătură, care tinde pentru viitor la contopirea acestor două instituții într'un singur suflet doctrinar : a forma cetățeni sănătoși la minte și la trup, capabili de jertfă pentru binele comun, capabili să asigure *pacea* țării prin muncă cinstită și — când interese mai înalte cer — prin jertfă neprecupețită.

Dăscălimea României mici și a îns ris în Moldova, cu sânge, pe veci tributul dat României mari. Mădești, cum se căde să fie cei mai de ispravă martiri slujitori ai *idealului*, ei n'au făcut un titlu de glorie din vitejia lor, deși mulți dascăli poartă pe pieptul lor cruciulița albastră a lui Mihail Viteazul. Totuși, vremurile gloriilor, urzite după războiul din minciună, n'au reușit să ștergă din sufletul oștirii dragostea aceea sinceră, pe care și-au câștigat-o dascălii noștri, în vremuri de cumplită suferință, printre toți ostașii dela soldat până la general.

Dascălii noștri ardeleni sunt partea cea bună a rândurilor de voluntari din Rusia. La fel de modești ca cei din România mică, după încetarea războiului s'au înapoiat la posturile lor, lăsând altora treaba trambățării de merite și goana după profit.

Ca prunc de dascăl al acestui județ, sentimentele mele se țin pe cunoașterea întregului calvar de suferință și lipsuri, peste cari își duc apostolatul — smeriți, dar mereu încrezători în ideal — dascăli de dincolo de Carpați ca și cei de aici, dascăli de ieri și de astăzi. Acest apostolat nu-i frază de bălcuț, nu-i cuvânt de searbădă demagogie. Din căsuțele piute și înșesate de copii mulți, căsuțele dasărilor în veci, de veci prost plătiți, a pornit atâtea lumină că nu-i meșter în candelă să o cuprindă. Nepăsător de urgia legilor aponiene, cu zimbetul stoic peste lipsurile de tot soiul, dascălul vechiu al

Ardealului a fost lumina vie, dătătoare de indemnuri sublime, creatoare României mari de astăzi.

Ce au dat României? Chiar aci în Arad avem în oștire ofițeri superiori de mare valoare, fii de instituto i din România mică, avem un Arhiepiscop înțelept, fiu de dascăl din Ardeal.

Și dacă o clipă s'ar fi părut, că dascălul nou al zilelor de astăzi s'ar fi pogorât în mocirla vânătorilor de câștiguri nemuncite, realitatea o desminte: clipa a fost trecătoare, iar învățătorul nou e vrednic de cinstea dascălului cu plete încărunțite.

Iată pentruce mă alătur cu toată inima cinstitei DV munci și Vă urez succes desăvârșit. Viitorul țării stă în mâinile dascălimii și — să nădăjduim — nu va întârziă vremea ca să priceapă acest adevăr și cei cari pot grăbi progresul Țării

Al Dvs. devotat Căpitan N. Popovici, Arad, 20/XI 1930.

După astfel de începuturi mult promițătoare, nădăjduim să ajungem în situația de a asigura definitiv trăinicia revistei. Dorința noastră ar fi să-i sporim și conținutul, făcând din ea un bogat și serios izvor de informație profesională și culturală și o tribună respectată a școlii românești. Vom merge deci cu încredere înainte.

PEDAGOGICE — CULTURALE

Contribuțiuni la pedagogia românească.*)

de Teodor Mariș

prof. de ped. la Șc. Normală din Arad

(Urmare)

O atîtă lege fundamentală în creșterea copilului este următoarea: Unii pedagogi împart creșterea omului până la etate de 15 ani în patru perioade, și anume:

1. Prima perioadă de îngrășare 0—4 ani.
2. „ „ „ creștere 5—7 „
3. A doua „ „ îngrășare 8—10 „
4. „ „ „ creștere 11—15 „

Analizând studiul nostru cu ajutorul curbei creșterii celor două sexe, constatăm următoarele: (Vezi figura II.).

*) A se vedea și Nr. 2 al revistei noastre.

1. În privința primei perioade de îngrășare, 0—4 ani, nu ne putem pronunța, întrucât copiii de etatea aceasta n'au format obiectul studiului nostru.
2. Prima perioadă de creștere intensivă se observă și în dezvoltarea copilului român studiat de noi, deoarece între anii 5—7 creșterea în talie este mult mai intensivă decât creșterea în greutate; pentru că în timp ce

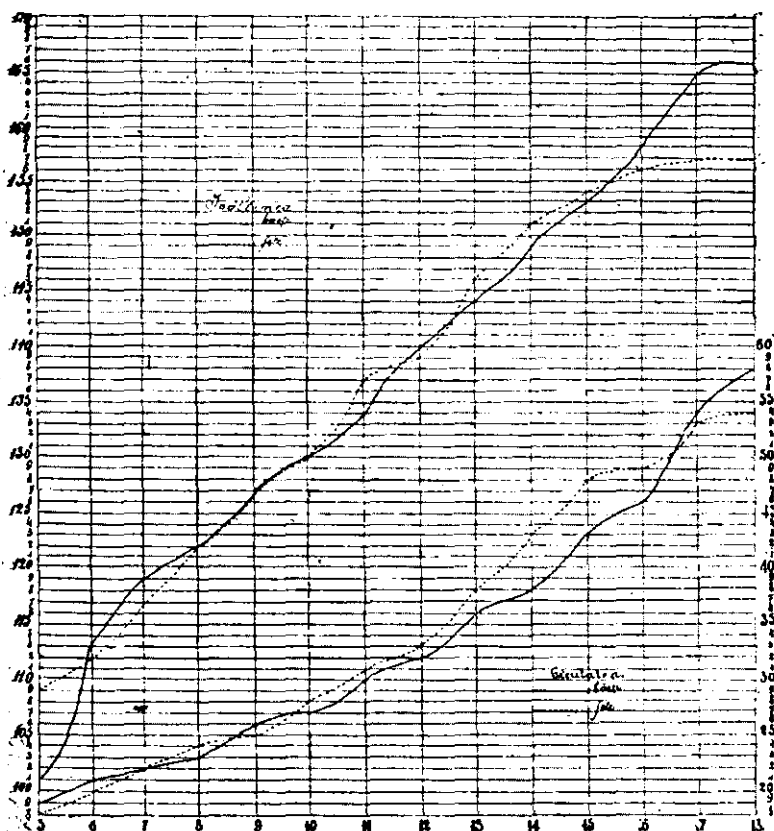

Figura II

talie crește la băieți de la 101 cm la 119 cm, adică cu 18 cm, iar la fete de la 109 cm la 117 cm, adică cu 8 cm; până atunci greutatea la băieți crește de la 19 kg la 22 kg, adică cu 3 kg, iar fetele de la 18 kg la 22 kg, adică cu 4 kg.

3. Perioada a doua de îngrășare la băieți se constată și la noi, deoarece la etatea de la 8—10 ani băieții cresc în greutate de la 22 kg la 26 kg, adică cu 4 kg; va să zică în acest timp în care creșterea — talia — es

mărește cu 8 cm, greutatea crește cu 4 kg, adică mai mult cu un kg decât în perioada precedentă, unde la o creștere a taliei de 19 cm creșterea greutății era numai 3 kg.

La fetele examinate de noi această lege nu se verifică. Dealtfel nici legea la care ne-am referit n'avea specificat rezultatul pe sexe, stabilind perioadele amintite fără a face vreo distincție oarecare.

4. A doua perioadă de creștere încă este evidentă, luând în considerare creșterea între anii 11—15, care este dela 130 cm la 149 cm, adică 19 cm, la băieți, și dela 127 cm la 151 cm, adică de 24 cm, la fete, — creștere pe care nu o vor ajunge în perioada următoare, compusă tot din atâția ani. (15—19).

Cursa de întrecere — așa numește Claparède alternarea creșterii băieților și a fetelor — se observă și în măsurările noastre.

Băieții, deși la 5 ani au numai 101 cm în talie, deja la 6 ani întrec fetele cu 1 cm și conduc în creștere până la 8 ani. Aici fetele ajung băieții și cresc la fel până în anul al 10-lea, când fetele întrec băieții până cam pela 11½ ani, când iarăși le întrec băieții până la 12½ ani. De aici apoi fetele conduc până la 15½ ani, când iarăși rămân îndărătul băieților, care raport apoi rămâne definitiv.

În privința greutății iarăși avem cursă de întrecere între cele două sexe până la 9½ ani, decând întrec fetele băieții și conduc în greutate până la 16½ ani, când sunt întrecute de băieți, rămânând iarăși acest raport definitiv.

Prin urmare fenomenul acesta de întrecere al celor două sexe există și la copiii noștri ca și la cei examinați de Claparède. El nu corespunde precis în ce privește anii de când până când se întrec unii pe alții. Această deosebire însă ni se pare naturală, având în vedere împrejurările dela cari atârna creșterea și cari sunt atât de diferite la copiii celor două popoare între cari s'a făcut comparația.

Iată cum prezintă Claparède cursa întrecerii cu privire la talie: Dela 5—7 ani fetele întrec băieții; dela 7—12 ani însă sunt lăsate în urmă de aceștia, pentru ca dela 12—15 să conducă din nou ele; dela 15 ani însă băieții iarăși le întrec, care raport apoi rămâne definitiv.

În privința greutății cursa se prezintă în modul următor; dela 6 ani băieții sunt în superioritate până la 14 ani; de aci fetele îi întrec până la anul 15, de unde iarăși băieții întrec fetele.

Constatarea noastră ar fi cam la mijloc între măsurările lui Claparède și a altor pedologi, a căror grafică am aflat-o reprodusă într-o lucrare de Somatologie de un autor ungur Iosif Quint, unde întrecerea e prezentată așa: talia celor două sexe crește la fel până la 10 ani, când fetele lasă

în urmă pe băieți până la 15 ani, când apoi ele rămân definitiv îndărătul băieților; iar în privința greutateii creșterea paralelă e până la anul 9, de când iarăși fetele întrec băieții până la 15 $\frac{1}{2}$, când apoi băieții le întrec pentru totdeauna.

Cu privire la ritmul creșterii corpului în înălțime Dr. Paul Godin constată că marea creștere a lungimii prin membrele inferioare (picioare) se face între naștere și vârsta de 7 ani, cu alte cuvinte picioarele cresc mai mult până la 7 ani.

La fel se prezintă sub acest raport și copiii examinați de noi. În timpul dela 5—7 ani la băieți picioarele cresc dela 39 cm la 56 cm, adică 17 cm; de aici încolo pentru o creștere de alți 17 cm îi trebuiesc 7 ani în loc de 2, adică timpul dela 7—14 ani.

În schimb după pubertate, 15—19 ani la băieți, trunchiul crește dela 75 cm la 85 cm, adică 10 cm; în timp ce picioarele abia cresc dela 78 cm la 81 cm, adică 3 cm.

Fetele nu corespund în această privință, pentru a satisface unei legi mai generale în înțelesul căreia femeile au trunchiu mai lung decât bărbații. Dealtfel nici Godin nu comunică aceste constatări repartizate pe sexe. După aceste constatări generale să facem comparație între dezvoltarea fizică a copiilor examinați din județul nostru și a altor copii a căror măsurări ne sunt cunoscute.

Vom compara: (Vezi tabloul I.I.).

Prima observație ce se remarcă în urma acestei comparații, este că la etatea de 5 ani băieții măsurați de noi au talia cea mai mică 101 cm față de 103 și 102 ce le au copiii celorlalți observatori, deci prezintă o inferioritate de 2 respectiv 1 cm. Această împrejurare însă nu prezintă nici o îngrijorare, deoarece și copiii noștri ating, ba întrec cu 1 cm. creșterea normală constatată de Godin și la care ne-am referit mai sus, (adică la 5 ani să aibă 1 m talia). Prin urmare în primii 5 ani ai vieții lor cresc 50 cm constatați de Godin. Dealtcum îngrijorare nu prezintă nici faptul, că deja la 6 ani ei întrec pe toți copiii observați de autorii cu ale căror măsurări am comparat pe ale noastre, fiind întrecuți cu 3 cm numai de copiii din jud. Hunedoara, cari au 116 cm. Creșterea această bruscă nu este nenaturală, pentru că timpul dela 6—7 ani este una din cele mai intensive perioade de creștere a taliei în viața omului.

A doua observație este, că creșterea taliei copiilor noștri are mai multe puncte comune cu a copiilor măsurați de Quint, prin faptul că creșterea dela 6—7 ani numai la Quint mai este așa de intensivă ca la ai noștri; pe urmă la etatea de 10, 12, și 17 ani ajung exact la aceeași talie: 130, 140 și 165 cm.

I. Băieții.

a) cu privire la talie:

Vârsta	Cercelările noastre Jud. Arad	Județul Hunedoara*	Binet	Varlot și Chaumet	Dr. Cărbunescu	Schwarz	Quint
5. (5—6)	101	—	103	103	—	102	103
6. (6—7)	113	116	108	109, ₉	—	109	111
7. (7—8)	119	117	114	114, ₄	—	117	121
8. (8—9)	122	123	121	119, ₇	—	122	125
9. (9—10)	127	128	125, ₅	125	—	127	128
10. (10—11)	130	131	130	130, ₃	—	132	130
11. (11—12)	134	134	136, ₅	133, ₆	139	137	135
12. (12—13)	140	136	145	137, ₆	142	142	140
13. (13—14)	144	143	148	145, ₁	148	147	146
14. (14—15)	149	149	154	153, ₈	153	152	151
15. (15—16)	153	—	—	159, ₆	159	157	160
16. (16—17)	158	—	—	—	164	162	162
17. (17—18)	165	—	—	—	168	167	165
18. (18—19)	166	—	—	—	169	172	170

Tabloul III.

*) Vezi „Contribuții la stabilirea etalonului național pentru dezvoltarea fizică a școlărilor români” de C. Sporea. Revista Generală a Învățământului Nr. 2 din 1930.

Această asemănare cred că se datorește faptului, că Quint fiind director de școală normală în Budapesta, în măsurările lui făcute înainte de războiu în întreagă țara va fi având și copii români, cari au adus această apropiere între rezultatele lui și ale noastre.

La etatea de 8 și 9 ani copiii examinați de noi au 122 cm., respective 127 cm. talie, egală cu talia socotită pentru acele etăți de Dr. Schwartz din New-York, care pentru socotirea taliei până la 6 ani dă următoarea formulă: multiplicăm anul cu 7 iar la produs adăugăm 67; iar dela 7—12 ani așa: multiplicăm anul cu 5 și adăugăm 82. (Vezi: Buțureanu C., Cretomajie pedologică pag. 22). Eu am continuat socoteala după formula ultimă până la 18 ani și se poate constata, că datele astfel dobândite nu diferă în mod neasemănător de datele obținute atât de noi cât și de ceilalți măsurători.

Cu Binet, Variot și Chaumet deasemenea convenim la etatea de 10 ani, când avem talia de 130 cm.

La vârsta de 11 și 14 ani talia băieților nostri este egală cu a celor din Hunedoara având 134 și 149 cm.

Este interesant raportul dintre rezultatul examenului nostru și al Dr. Cărbunescu. În raport cu ceilalți examinatori, rezultatele noastre, când le întrec pe ale aceluia, de ex. la 6, 7 și 9 ani, când sunt inferioare lor; în timp ce față de ale Dr. Cărbunescu dela etatea de 11 ani — de când le are dânsul — până la 18 ani sunt consecvent inferioare. Diferența medie este de 4, 5 cm, mai mare fiind între anii 15—17, 6 cm, și mai mică între anii 17—19, 3 cm.

La 18 ani copiii noștri au talia cea mai mică 166 cm. Diferența este 3, 4, 6 cm.

b) Cu privire la greutate: (Vezi tabloul IV).

Cu privire la greutate constatăm: La etatea de 5 ani vedem tocmai contrarul dela ce am constatat la talie, adică aici copiii noștri prezintă cea mai mare greutate, 19 kg. față de 16, 17, și 17,5 kg, a celorlalți copii examinați, adică mai mult cu 3, 2, și 1½ kg.

De aici încolo, greutatea copiilor noștri progresează în deplin acord cu a celorlalți copii cu cari i-am comparat, după cum se vede din tablou.

Contrastul cel constatăm la 5 ani între talie și greutate este natural. Când creșterea taliei este mai lentă, atunci crește mai intensiv greutatea, adică la 5 ani noi am avut talia mai mică, în schimb avem greutatea mai mare.

Mai mult ne apropiăm și aici de rezultatele lui Quint, la 7, 9, 10 și 11 ani și de a celor din jud. Hunedoara cu cari suntem egali la 6, 9, 11 și 12 ani; cu Binet convenim la 8, 9, și 11 ani; pe când cu Variot și Chaumet convenim numai la 13 ani.

Vârsta	Cercelările noastre în jud. Arad	jud. Hunedoara	Binet	Variot și Chaumet	Dr. Căr- bunescu	Schwartz	Quint
5. (5—6)	19	—	17	15,900	—	16	17,5
6. (6—7)	21	21	19	17,500	—	18	19
7. (7—8)	22	21	20	19,100	—	20	22
8. (8—9)	23	24	23	21,100	—	22	24
9. (9—10)	26	26	26	23,800	—	24	26
10. (10—11)	27	29	28	25,600	—	26	26,5
11. (11—12)	30	30	29,5	27,700	32,641	28	30,5
12. (12—13)	32	32	33	30,100	33,729	30	33
13. (13—14)	36	34	35	35,700	38,950	—	37
14. (14—15)	38	40	—	41,900	43,873	—	40
15. (15—16)	43	—	—	47,500	49,386	—	47
16. (16—17)	46	—	—	—	52,815	—	55
17. (17—18)	54	—	—	—	57,200	—	60
18. (18—19)	58	—	—	—	58,818	—	64

Tabloul IV.

Cu Schwartz, în privința greutateii, n'avem puncte comune; îl întrecem peste tot. La 18 ani și aici noi avem greutatea cea mai mică.

c) Cu privire la trunchiu: (Tabloul V).

Talia sezând.

Vârsta	Cercelările noastre, jud. Arad	Jud. Hunedoara
6. (6—7)	64	63
7. (7—8)	64	63
8. (8—9)	65	66
9. (9—10)	65	68
10. (10—11)	68	69
11. (11—12)	68	71
12. (12—13)	68	72
13. (13—14)	70	76
14. (14—15)	72	78

Tabloul V.

Comparație cu privire la trunchiu putem face numai cu copiii din județul Hunedoara, cari la 6 ani sunt inferiori față de ai noștri cu 1 cm, iar la 14 sunt superiori cu 6 cm. În acest interval, 6—14 ani, cresc, cu mici deosebiri, la fel cu ai noștri.

II. Fetele.

a) Cu privire la talie. (Tabloul VI).

Vârsta	Cercetările noastre Jud. Arad	Jud. Hunedoara*	V. C. Petrescu Ploiești	Variet și Chaumet	Quint
5. (5—6)	109	—	—	101,9	103
6. (6—7)	112	111	—	108	111
7. (7—8)	117	117	116	113,8	121
8. (8—9)	122	120	119	119,5	125
9. (9—10)	127	125	120	124,7	128
10. (10—11)	130	131	129	129,5	130
11. (11—12)	137	135	132,2	134,4	138
12. (12—13)	139	141	139	141,5	143
13. (13—14)	146	145	142	148,6	155
14. (14—15)	151	146	143,2	152,9	158
15. (15—16)	154	—	—	154,2	160
16. (16—17)	156	—	—	—	162
17. (17—18)	157	—	—	—	163
18. (18—19)	157	—	—	—	165

Tabloul VI.

La 5 ani fetele noastre au cea mai mare talie. Dela 7 ani, de când putem face comparație cu fetele examinate de Dra Victoria C. Petrescu din Ploiești, ale noastre se mențin înainte până la 12 ani, când sunt egale cu cele din Ploiești, pentruca apoi ale noastre să le întrecă din nou, prezentând la 14 ani un plus de 7,8 cm.

Dela 6 până la 14 ani suntem în apropiere de fetele din județul Hunedoara în privința taliei, ba la 7 ani suntem chiar egali.

Față de Quint suntem înainte numai la 5—6 ani; de aici în colo ale noastre sunt întrecute, dar le ajungem la 10 ani fiind egale, 130 cm, după care vârstă ale lui Quint iarăși ne întrec, prezentând noi o diferență în minus de 8 cm.

*) Vezi Contribuții la stabilirea etalonului național pentru dezvoltarea fizică a școlarilor români, Revista Generală a Învățământului Nr. 5 din 1930.

Fajă de fetele examinate de Variot și Chaumet ale noastre sunt înainte până la 11 ani, iar de aici acelea le întrec, pentru ca la 15 ani să fie egale.

La 18 ani avem talia cea mai mică.

b) *Cu privire la greutate.* (Tabloul VII).

Vârsta	Cercelările noastre Jud. Arad	Jud. Hunedoara	V. C. Pe- trescu Ploești	Variot și Chaumet	Quint
5. (5—6)	18	—	—	15,200	17,5
6. (6—7)	20	20	—	17,500	19
7. (7—8)	22	22	20	19	22
8. (8—9)	24	23	22	21,200	24
9. (9—10)	25	25	24,500	23,900	26
10. (10—11)	28	28	27	26,600	27,6
11. (11—12)	31	29	29	29	32,5
12. (12—13)	33	34	34	33,800	35,5
13. (13—14)	38	39	36,500	38,800	40
14. (14—15)	43	39	38	43,200	46
15. (15—16)	48	—	—	46	52
16. (16—17)	49	—	—	—	53
17. (17—18)	53	—	—	—	55
18. (18—19)	54	—	—	—	56

(Tabloul VII).

În privința greutății fetelor avem puncte comune cu cele din Hunedoara la 6, 7, 9 și 10 ani; cu cele din Ploești la 9 ani; cu ale lui Variot și Chaumet la 12, 13 și 14 ani; iar cu ale lui Quint la 7, 8 și 10 ani.

Fajă de fetele din Ploești ale noastre prezintă o greutate mai mare cam cu 3 kg. diferență mijlocie. Fajă de ale lui Quint însă sunt inferioare tot cam cu 3 kg. în mediu. Fajă de ale lui Variot și Chaumet sunt superioare dela 5—15 ani.

La 18 ani ale noastre au greutate mai mică decât ale lui Quint, unicul dintre cei cu care am făcut comparația care are măsurările făcute până la această etate.

c) *Cu privire la trunchiu:* (Tabloul VIII).

(Talیا șezând).

Vârsta	Cercetările noastre Jud. Arad	Jud. Hunedoara	V. C. Petrescu Ploești
6. (6—7)	62 61	—	—
7. (7—8)	63 63	64	—
8. (8—9)	64 64	64	—
9. (9—10)	66 66	64	—
10. (10—11)	67 69	68	—
11. (11—12)	69 71	70	—
12. (12—13)	69 73	73	—
13. (13—14)	71 76	75	—
14. (14—15)	75 76	76 ₁	—

Tabloul V.II.

În privința trunchiului fetele noastre progresaază aproape egal cu telele din Hunedoara și Ploești până la 11 ani, când sunt întrecute atât de cele din Hunedoara, cât și de cele din Ploești.

Puncte comune avem cu cele din Hunedoara la 7, 8 și 9 ani, iar cu ploeștencele la 8 ani. Diferența la 14 ani este 1 cm în favorul celor din Hunedoara și 1,1 cm în favorul ploeștencelor.

Anticipând considerațiunile de ordin general constatate mai înainte de alți cercetători și comparațiile acestor considerațiuni generale cu rezultatele examenului nostru precum și comparațiile făcute între copiii noștri și ai altor cercetători, vom stabili cu ajutorul datelor ce le avem individualitatea fizică a copilului român din județul Arad:

1. La etatea de 5 ani, intrarea în grădina de copii
 2. La etatea de 7 ani, intrarea în școala primară.
 3. La etatea de 11 ani părăsirea școlii primare curs inferior și intrarea în școala secundară și
 4. La etatea de 18 ani, terminarea învățământului secundar.
1. La etatea de 5 ani, când începe obligativitatea grădinei de copii, copilul român din județul nostru are:

Talie medie 101 cm. băieții și 109 cm. fetele. Cea mai mare talie la băieți este de 120 cm., iar la fete 127 cm. Cea mai mică talie este 96 cm. atât la băieți cât și la fete.

Dintre copiii examinați de noi, toți români din diferite ținuturi ale județului nostru, au talia sub medie: băieți 14,28%, fete 50%; talie peste medie au: băieți 85,72%, iar fete 50%. Băieții sunt mai voinici, având 85,72% talia peste medie.

Media greutatei la băieți este 19 kg, iar la fete 18 kg. Cea mai mică greutate la băieți este 12 kg, iar cea mai mare 24 kg. Pentru fete cea mai mică greutate e 14 kg, iar cea mai mare 27 kg.

Greutate sub medie au 37,14% băieți și 43,91% fete. Greutate peste medie au 62,86% băieți și 56,09% fete. Acelaș raport ca și la talie: băieții sunt mai mulți peste medie, 62,86%, iar fetele numai 56,09%.

2. La etatea de 7 ani (7—8), când începe obligativitatea învățământului primar, am examinat 235 băieți și 203 fete, toți români din întreg județul și copii din părinți de toate categoriile sociale, ca toți copiii examinați de altfel.

La etatea de 7 ani talia mijlocie la băieți este 119 cm, iar la fete 117 cm. Cea mai mare talie la băieți este 133 cm, iar la fete 130 cm; iar cea mai mică la băieți e 105 cm, iar la fete 104 cm.

Talia sub medie au 55,09% băieți și 37,56% fete. Talia peste medie au 44,91% băieți și 62,40% fete. Aici fetele sunt mai multe cu talia peste medie (62,40%).

Media greutatei la băieți este 22 kg și tot atâta și la fete. Cea mai mică greutate la băieți este 16 kg și tot atâta și la fete. Cea mai mare greutate la băieți este 32 kg, iar la fete 35 kg.

Greutate sub medie au 38% băieți și 50,80% fete. Greutate peste medie au 62% băieți și 49,20% fete.

La greutate băieții se prezintă mai bine.

3. Pentru etatea de 11 ani, părăsirea cursului primar și intrarea în învățământul secundar, talia medie este 130 cm, atât la băieți cât și la fete. Cea mai mică talie la băieți e 114 cm. (numai un băiat o are, proxima fiind de 122 cm), iar cea mai mare este 154 cm. La fete cea mai mică talie este 123 cm, iar cea mai mare 150 cm.

La etatea aceasta am examinat 138 de băieți și 85 de fete.

Talie sub medie au 18,12% băieți și 17,50% fete. Talie peste medie au 81,88% băieți și 82,50% fete. Ambele sexe bine dezvoltate în privința taliei

Media greutatei pentru această etate este 30 kg la băieți și 31 kg la fete. Cea mai mică greutate la băieți este 20 kg, iar cea mai mare 54 kg (numai unul a avut 54 kg; 46 kg a fost greutatea mai mare atinsă de mai mulți copii). La fete cea mai mică este 16 kg (numai o fetiță a avut-o, proxima greutate atinsă de mai multe fetițe a fost 23), iar cea mai mare 42 kg.

Greutate sub medie au 40,62% băieți și 52,50% fete. Greutate peste medie au 59,38% băieți și 47,50% fete.

4. La 18 ani talia mijlocie este 166 cm la băieți și 157 cm la fete. Cea mai mare talie la băieți este 176 cm, iar cea mai mică 155 cm. La fete cea mai mare este 168 cm, iar cea mai mică 145 cm. Talie sub medie au avut 40% băieți și 55,13% fete. Talie peste medie au avut 60% băieți și 44,87% fete.

Media greutății pentru băieți este 58 kg, iar pentru fete 54 kg. Cea mai mare greutate la băieți este 81 kg iar cea mai mică 39 kg. (numai un băiat a avut-o, proxima fiind 45 kg). La fete cea mai mare greutate este 68 kg, iar cea mai mică 45 kg.

Greutate sub medie au avut 35% băieți și 50% fete. Greutate peste medie au avut 65% băieți și 50% fete.

Pentru o mai ușoară orientare rezumăm :

1. La intrarea în grădina de copii copilul român din județul nostru are următoarele proporții :

Băieții: Talia 101 cm, variind înălțimea lor între 96 și 120 cm.

„ Greutatea 19 kg, variind greutatea lor între 12 și 24 kg.

Fetele: Talia 109 cm, variind înălțimea lor între 96 și 127 cm.

„ Greutatea 18 kg, variind greutatea lor între 14 și 27 kg.

2. La intrarea în școala primară :

Băieții: Talia 119 cm, variind înălțimea lor între 105 și 133 cm.

„ Greutate 22 kg, variind greutatea lor între 16 și 32 kg.

Fetele: Talia 117 cm, variind înălțimea lor între 104 și 130 cm.

„ Greutate 22 kg, variind greutatea lor între 16 și 35 kg.

3. La intrarea în școala secundară :

Băieții: Talia 130 cm, variind înălțimea lor între 114 și 154 cm.

„ Greutatea 30 kg, variind greutatea lor între 20 și 54 kg.

Fetele: Talia 130 cm, variind înălțimea lor între 123 și 150 cm.

„ Greutatea 31 kg, variind greutatea lor între 16 și 42 kg.

4. La terminarea învățământului secundar :

Băieții: Talia 166 cm, variind înălțimea lor între 155 și 176 cm.

„ Greutate 58 kg, variind greutatea lor între 39 și 81 kg.

Fetele: Talia 157 cm, variind înălțimea lor între 145 și 168 cm.

„ Greutate 54 kg, variind greutatea lor între 45 și 68 kg.

Cât de sumară ar fi această orientare, totuși ne poate da deslușiri suficiente în privința dezvoltării fizice a copilului român din județul nostru, la aceste patru date principale în viața de școlar.

Între rezultatele practice al studiului dezvoltării fizice a copilului este și construirea băncilor școlare, cari prevăd posibilitatea disasociației între elementul scaun și elementul masă, ca să corespundă taliei copilului, după cum acesta are mai lungi picioarele sau trunchiul. Dacă n'am putea înregistra alt rezultat practic decât acesta și totuși acest studiu merită atenția noastră, cunoscute fiind infirmitățile ce pot obveni din starea copilului ziua întreagă ori și numai 5 ore la zi în bănci necorespunzătoare dezvoltării sale.

Dar abstrăgând dela problema băncilor, starea în bănci necorespunzătoare atrage după sine și consecințe de ordin al conduitei școlarului. Multele mișcări, ce le face școlarul în bancă, sunt făcute pentru a-și afla un loc potrivit, ca să-și repauseze corpul, în banca care nu respectă legile creșterii lui. „Astfel s'ar putea înțelege de ce cutare clasă, a 3-a sau a 4-a de exemplu, ajunge mai „deochiată“ sau mai „rea“ decât altele, cum se zice în limbajul școlar” (Dr. Vladimir Ghidionescu, Introducere în Pedagogie și Pedagogie experimentală). Iată raportul între procesul creșterii și conduitei dat de N. W. Wiazemski într-o lucrare experimentală făcută asupra elevilor din liceele din Sofia. „Pentru băieți el găsește două perioade de schimbare a conduitei bune în rea: dela 12 ani și jumătate la 14 ani și dela 15 ani și jumătate la 16 ani și jumătate. Dela 11 ani la 11 ani și jumătate nu găsește de loc elevi cu conduită rea. Pentru fete el găsește în general o conduită mai bună decât a băieților dela 10 la 19 ani, excepție făcând între 14 și 15 ani, când căderea curbei conduitei este pentru fete mai considerabilă

Din punctul de vedere al taliei el găsește o superioritate a băieților și fetelor cu conduită proastă, asupra celor cu conduită bună; iar pentru perimetrul toracic, superioritatea este pentru băieți de partea celor răi, iar pentru fete în cei din urmă ani de partea celor cu conduită bună.” (Dr. Vladimir Ghidionescu op. citat).

O altă urmare pedagogică a cunoașterii dezvoltării fizice a copilului este, tot după Dl. Ghidionescu, interpretarea patologică a unor manifestări speciale în creșterea copilului. Acestea ar fi precocitatea și înapoarea creșterii copilului în anumite epoci ale sale; vegetațiile adenoide, cari împiedică până la o măsură chiar creșterea fizică a copilului; apoi lipsa de secrețiune a corpului thyroïd etc.

„Nerespectarea acestor obligațiuni, pe lângă că este un act împotriva umanității, întrucât e vorbă de viitoarele generații ale unui popor, dar devine cu atât mai gravă cu cât ea este săvârșită față de o ființă slabă, care nu se poate plânge totdeauna și nu se poate apăra singură” (Dr. Vladimir Ghidionescu op. citat).

Având la bază această orientare derivată din examinarea copiilor

noștri, educatorii prin măsurările ulterioare, făcute la interval de șase luni, vor găsi, că de câte ori curba înălțimii și greutateii prezintă oscilațiuni neregulate copilul suferă adesea turburări intelectuale și morale importante. Vor face și observațiuni inverse, anume că modificările mai însemnate ale caracterului și ale muncii mintale sunt în general însoțite de turburări în creștere. „Când acest adevăr va fi recunoscut de către toți educatorii, copiii nu vor mai fi învinuiți de neatenția, lenevia și nestatornicia ce manifestă uneori și cari pot corespunde unor turburări organice generale“. (Știința educației, de Jean Demoor, pag. 83 în traducere românească de Alexandrina Demetrescu).

Iată folosul ce-l vor avea educatorii în interesul muncii lor și al educației naționale, indelețnicindu-se cu cercetări, de natura studierii copilului, iar datele ce le-am câștigat vor fi o modestă contribuție pentru Institutul Pedagogic Român în scopul fundării pedagogiei științifice românești.

Ceva despre învățământul matematicilor în școala primară.

ASCANIU CRIȘAN

directorul liceului „Moise Nicoară“ din Arad

II.

Să vedem acum, întrucât învățământul primar de astăzi se conformează scopurilor precizate de noi pentru studiul matematicii în expunerile de până acum, întrucât adecă contribuie acesta la formarea unei concepții de viață mai conglăsuitoare cu realitatea. Dacă urmărim învățământul intuitiv, axul pe care se reazimă învățământul primar, ne vom convinge lesne, că obiectele supuse intuiției sunt judecate în deosebi după valoarea lor calitativă, observându-li-se aproape numai proprietățile caracteristice și părțile constitutive. Învățătorul sprijinindu-se pe aceste observații — adeseori lipsesc și acestea — dezvoltă noțiunea principală, adăugând ici colo și câteva relațiuni cauzale. Înțelegerea realității din punctul de vedere al cantității e

complect neglijată sau, în cele mai bune cazuri, e trecută în planul doilea, ca o chestiune dacă nu inutilă, dar de mai puțină importanță. „Vacă are două coarne, două urechi, doi ochi, un cap, o coadă, patru picioare” — iată la ce se reduce de obicei înțelegerea acestei ființe, întâlnită pas de pas în natură, sub raportul numeric. Oare succesul material pe care-l așteptăm dela o lecție despre vacă, n’ar fi mai bogat, dacă nu vom întrelăsa să arătăm cu acest prilej copiilor, fie aceștia chiar dela oraș, câți litri de lapte ne dă în mijlocie o vacă de rasă, ce pond are ea înainte și după tăiere, care îi este prețul azi, cât nutreț consumă ea pe zi etc. etc., firește toată la timpul lor și în forma cuvenită. Sau, se accentuează la fiecare pas că țara noastră eminemamente agricolă, produce astăzi mai puțin decât în vremurile anterioare împroprietăririi țăranului, când moșiile se lucrau mai rațional, că poporul dela sate trebuie inițiat în tainele unei mai bune gospodării, pentru a putea storce maximul de rod din pământul ce i s’a dat. Or această instruire a țăranului nostru în vederea intensificării producțiilor agricole trebuie începută pe băncile școlii, și nu prin sfaturi economice ce nu s’înțeles aci, ci prin argumentul convingător al cifrelor. Cât grâu produce în mijlociu un hectar de pământ cultivat rațional, cât am produs noi în anul trecut, cât pământ arător e în hotarul comunei noastre, din acesta cât s’a semănat, cât am fi putut produce în total pe lângă o mai rațională lucrare a pământului, — iată o serie de cifre cari comparate între ele sau cu relațiile din alte comune, ne pot da sugestii pentru o serie întreagă de reflecții dintre cele mai fecunde pentru înțelegerea a ceea ce e problema importantă care ne preocupă. Tot astfel, în ora de geografie, elevul aude adeseori vorbindu-se că în cutare parte a țării creșterea vitelor e în floare. Dar dacă am voi ca elevii nostri să înțeleagă a ceea ce vrea să spună acest fapt, dacă nemulțumiți numai cu sunetul câtorva fraze frumoase, am voi să pătrundem în realitatea lucrului, pentru a trezi în copii de astăzi și agricultorii de mâine un interes pentru acest ram al economiei, care să-i călăuziască și după ce au trecut pragul școlii, e necesar să ne luăm refugiul la cifre, ilustrând chestiunea și din latura ei matematică. Acest continuu exercițiu pentru obișnuirea copilului de-a cugeta în cifre, va lăsa desigur în sufletul său brazde adânci, cari se vor resimți mai târziu într’o binefăcătoare predispoziție spre acțiuni hotărâte și perseverente în viață. Procedeu acesta, trebuie să înșușim de aci înainte în tregul nostru învățământ primar, căci abia se găsește materie de învățământ unde graiul elocvent al cifrelor n’ar putea contribui la o mai amplă elucidare a lecțiilor predată. De aci concluzia: *Să nu prezentăm copiilor nici un lucru fără a-i aprecia în același timp și valoarea cantitativă.* Firește nu în sensul ca elevii să fie încărcăți cu un plus de „materii” neasimilate, ci mai curând în acela, ca numerele să lămuriască

mai bine reprezentarea și să proiecteze în adevăratul efect de lumină importanța diferitelor obiecte și fenomene. Este adevărat, că mai ales în studiul geografiei și al științelor naturale, ideea instrucției prin limbajul convingător al cifrelor începe să prindă rădăcini, se observă o tendință din ce în ce mai pronunțată ca deodată cu aprecierile calitative să nu se negligeze nici considerațiile numerice. În această privință sunt foarte elocvente reprezentările grafice, în cari abundă revistele de popularizarea științelor, diagramele, cari lămuresc adesea mai bine o problemă, decât un tratat fie oricât de limpede. Dar dela un triumf al acestei idei *pe toată linia* suntem încă foarte departe, mai ales când e vorba de învățământul nostru primar. Căci acest principiu atât de productiv nu poate rămâne auxiliarul numai al câtorva științe privilegiate, ci trebuie să întrepătrundă ca un fir roșu aproape toate ramurile instrucției, începând cu geografia, și științele naturale, până la fizico-chimice, economie, igienă și chiar istorie, și, mai ales, trebuie să fie aplicat neîntrerupt, pe toate treptele învățământului primar. Trebuie să fim pătrunși de adevărul că nu e suficient a lămuri și a face pe copii să înțeleagă lucrurile și fenomenele ce ne înconjoară, numai din latura lor calitativă, pretutindeni și neîntrerupt trebuie să practicăm și observarea cantitativă. Trebuie să disciplinăm mintea elevului în așa fel, ca acesta să calculeze nu numai când i se dă o problemă, ci totdeauna și la toate materiile de învățământ, oricâteori calculul e menit să lămuriască mai bine chestiunea. Căci a calcula nu va însemna de aci înainte, stăpânirea tablei înmulțirii, sau a regulii pentru adunarea fracțiilor. Stăpân cu adevărat pe tainele matematicii e numai acela, care știe să judece lucrurile și fenomenele vieții sub raportul lor de măsură. Vom zice dar *că problema adevărată a matematicilor, chiar și în școala primară, nu poate fi alta decât formarea gândirii matematice*. Căci odată ce am obicinuit pe copii a vedea în aproape toate materiile învățământului primar pe lângă probleme calitative și alte de natură cantitativă, cu alte cuvinte probleme matematice, am așezat întâile temelii ale cugetării matematice, care, pe lângă rezultatele practice realizate, e un izvor nesecat de valori etice și estetice superioare. Spre împărtășirea elementelor acestei gândiri trebuie să întinsc de aci încolo studiul matematicilor în școala primară, iar tehnica, îndemânarea la calcul, va trebui să treacă în planul al doilea, ca ceva ce între astfel de împrejurări va rezulta și așa dela sine, drept un câștig secundar.

Ne așteptăm la obiecțiunea că suntem prea pretențioși față de posibilitățile de realizare ale școalei primare, că aceasta nu are să facă matematică. Să lăsăm abstracțiunile proprii gândirii matematice în grija școalelor superioare, cea primară având alte preocupări. Nimic mai eronat decât acest fel de a privi chestiunea. Căci formarea gândirii matematice nu-și ia înce-

putul abia cu generalizările de ordin superior, pe cari le urmărește de pildă algebra; primele ei temelii se pun deodată cu împărtășirea celor mai elementare noțiuni aritmetice, cum sunt raporturile cantitative „mai mult” sau „mai puțin”. În acest larg înțeles, se poate deci, cu drept cuvânt, vorbi de-o gândire matematică și la elevii școalelor primare.

Resumând cele spuse urmează dela sine concluzia la care voiam să ajungem: *Fiind gândirea matematică pârghia de căpetenie pentru formarea unei concepții de viață mai potrivită realității, împărtășirea ei trebuie să devină una din preocupările de frunte ale școlii primare.* Problema urmărită de întâia treaptă a învățământului nu mai poate fi mesetșugul de-a calcula, ci mai curând așezarea primelor temelii pentru o înțelegere „matematică” a obiectelor și fenomenelor din natură și viața omenească.

Succesele pe care le va putea reperta un învățământ făcut în acest sens, vor fi neprețuite de mari, deschizând noi orizonturi cu largi perspective de izbândă în viață. Prin scopul formal pe care-l va realiza astfel școala primară, trimițând în viață minți disciplinate, cu virtualități de un înalt potențial, suflete active cu reacțiune ce se descarcă imediat, ea va isbui să dea generației de mâine a neamului puțința de-a se adapta mai ușor fluctuațiilor capricioase ale vieții. Și între împrejurările actuale, de greu impas în care a ajuns poporul dela sate prin deprecierea produselor agricole, necesitatea acestei adaptări la noile condiții de viață se impune cu toată stăruința. Într-adevăr prin faptul că elevii se vor obișnui a judeca obiectele din împrejurimea lor și fenomenele cari se petrec înaintea ochilor lor, și după valoarea lor cantitativă, ei au câștigat prima luptă pentru dobândirea unei concepții de viață mai apropiată de realitate. Obicinuiți a vorbi în cifre și a aprecia distanța în kilometri, suprafața în hectare, volumul în hectolitri, câștigul și pierderea cu întreg arsenalul de noțiuni comerciale în procente, produsele lor în diferitele măsuri de volum și greutate, etc. etc., vor ști să aprecieze banul la adevărata lui valoare, și să-și împărtășască mai cu economie viața. Simțul calm al realității va sfârși prin a fi stătuitorul lor cel mai vrednic de încredere, oricâteori intemperiiile vieții îi vor determina la acțiuni imediate, poate chiar la schimbarea traiului de până acum. Urmare va fi o mai înțeleaptă înțocmire a vieții, o mai amplă exploatare a principiului de-a produce prin un minim de mijloace un maxim de realizări practice. Teamă și neîncrederea de care țărânul român dă dovadă oricâteori e vorba de-a întreprinde ceva nou, va cedă locul unei porniri firești spre realizări din ce în ce mai mari, acelei încrederi în forțele proprii, care singură poate să ducă la izbândă. Cu timpul matca în care i se scurge viața, i se va părea prea îngustă, ca ceva cu totul firesc va simți necesitatea unei or

organizări economice, pentru urcarea coeficientului economic al producției, pentru o cât mai rațională exploatare a naturii în care trăiește. Treptat va începe să prindă rădăcini tot mai adânci în sufletul său, ideea „tovărășilor”. Ideia că prin acțiunea comună, prin munca laolaltă a tuturor celor de aceeași interese, diferitele roluri economice pot fi însumate într-o unitate organică și îndeplinite după un plan bine chibzuit. Dascălul sau preotul, care călăuzit de gândul unei îndrumări a salului lor spre alvia propășirii, va găsi aici terenul propice pentru traducerea în faptă a cunoștințelor sale cooperatiste, fără a se mai poleni de acel conservatism inerit, care zădărnicește adeseori și cele mai bune intenții.

Nu de-o mai mică importanță vor fi *isbânzile etice* pe care le va încredința la răboj această regenerare a vieții sub farul călăuzitor al gândirii matematice. Poporul dela sate, deindatăce va ști să prețuiască mai bine banul, se va obicinui la *cruțare*, virtutea din care vor răsări cu timpul tot mai multe îndemnuri spre o viață morală mai sobră. Când decepțiile cari isvorăsc în mod firesc dintr-o falsă înțelegere a vieții, vor deveni din zi în zi mai rare, când mizeria, acest izvor al tuturor degenerărilor morale, nu va mai bate la poarta țărânului nostru, acesta va sfârși prin a privi credința în Dumnezeu cu alți ochi, creindu-și o concepție religioasă mai apropiată de idealismul învățăturilor lui Christ.

Asfel gândirea matematică, prin concepția de viață mai reală pe care o împărtășește, va realiza o stabilitate în echilibrul facultăților sufletești, o armonie care nu va întârziă să se manifeste sub forma unei fecunde reînnoiri morale. — (Va urmă.) —

Lecție practică la clasa III-a.

Obiectul: Gramatica; subiectul: Adjectivul.

I. Pregătirea.

1. Cercetez lecția trecută

2. Cercetez ideile aperiective pentru regula gramaticală a adjectivului. Copii, să-mi spună cineva o ființă! Spune tu X! (R... calul). Cum este calul? (R... frumos). Și cum mai este el? (R... înalt). Ce culoare are părul calului? (R... roșie, neagră). Să-mi spună un lucru! (R... Tabla). Cum este tabla? (R... încolțurată). Ce culoare are tabla? (R... neagră).

Fiindcă vorbele: frumos, înalt, roșu, negru, ne arată cum este calul, ele se zic însușirile calului; iar vorbele încolțurată, neagră, fiindcă ne arată cum este tabla, se zic însușirile tablei.

Toate lucrurile și ființele au mai multe însușiri.

II. Formarea cunoștințelor.

a (cunoștințe concrete).

1. Care porc nu poate fugi? (R.... porcul gras). Să iese cineva și scrie pe tablă această propozițiune. Porcul gras nu poate fugi. Boul este mare. Nouă ne place cartea curată. Soba este rotundă.

Ce este porcul? (R... ființă). Dar vorba gras ce ne arată? (R.... însușire a porcului). Să-mi spună cineva cum este boul? (R.... mare). Scrie pe tablă ce ai spus.

Ce este boul? (R... ființă) Ce ne arată vorba mare? (R... o însușire a boului). Care carte vă place vouă? (R.... cartea curată). Să scrie cineva pe tablă: Nouă ne place cartea curată. Ce este cartea? (R.... un lucru). Ce ne arată vorba curată? (R... o însușire a cărții). Să-mi spuneți ceva despre sobă, P! (R.... soba este rotundă) Să scrie cineva la tablă. Ce este soba? (R.... lucru). Dar vorba, rotundă? (R.... o însușire a sobei).

b (Cunoștințe abstracte).

Priviți la tablă.

1. Ce învățarăm despre vorba gras? (R.... este o însușire a porcului). Ce este porcul? (R... ființă). Care vorbă mai văzurăm că arată însușirea unei ființe? (R.... mare).

2. Ce spuserăm noi despre vorba curată? (R.... arată însușirea cărții). Ce este cartea? (R.... lucru). Ce vorbă mai găsirăm noi care să ne arate o însușire a unui lucru? (R.... rotundă).

3. Țineți mințile, copii: Vorba care arată o însușire a unei ființe sau unui lucru, se numește „Adjectiv”. (Scrie pe tablă vorba „Adjectiv“.)

Cum se numește vorba care arată însușirea unei ființe sau unui lucru? (R....) Ce se numește Adjectiv? (R) (Întreb mai mulți elevi.)

III. Aplicarea cunoștințelor.

a (fapte reflectate).

Scoateți cărțile. Să citiască cineva la „Copilul bolnav.

Să-mi spui, cari sunt adjectivele din cât ai citit? (R....)

Procedez cu încă câțiva elevi.

b (fapte proiectate).

Pentru lecția viitoare, să-mi scrieți pe caete zece adjective.

ALEX BURTICALĂ

în Gaița.

Nota Redacției. Din partea noastră adaogăm, că la p. 1, din „Pregătire” — „Cercetarea lecției trecute” — este necesar să se arate explicit, cum se face această cercetare. Pentru că nu este indiferent de a se ști cum face învățătorul legătura între cunoștințele vechi și între cele nouă. Mai adaogăm, că o lecție în spiritul școlii active implică o mai intensivă activitate (în cazul de față activitate psihică) din partea elevului.

Cuvântul normal: „urs“.

Lecție model de scris-citit ținută la cl. I-a a școalei de aplicație de pe lângă șc. normală de băieți din Arad.

Scopul: cunoașterea literei „s“.

Metodul: analitico-sintetic.

Forma: întrebătoare.

Mijloace:	{	1. tabloul cu ursul.
(material)		2. litere reliefate, lucrate din glass-papier, lipite pe cartoane $\frac{12}{8}$ cm.
		3. tabloul cu litere de mână pentru recunoașterea literei noi.

Plan dezvoltat.

a. *Lecția indirectă la cl. II-a.* Copii pregătiți-vă de desen!... Gata? Acum ascultați, că o să vă spun o poveste.

Dedemult, odată, niște ȝigani, rupți și zdrențeroși, au poposit într-o noapte în apropierea unui lac. Acolo, de frig, au făcut un foc mare și s'au mai încălzit puțin; ar fi voit să prindă și ceva pește, căci le eră foame de-i luau amețelile. Când au ajuns la apă, au văzut în ea o roată albă, ca un caș. Crezând că altăceva nu poate să fie, au adus un cârlig să tragă cașul afară. Au scotocit ei cu cârligul prin apă și deodată au simțit că l-au prins în ceva. Au tras din răspuțeri... Cârligul s'a rupt... și toți ȝiganii — clăie peste grămadă — au căzut cu spatele la pământ!... Luna strălucia pe cer... Abia atunci au înțeles ei cât de păcăliți au fost! În bălă era chipul lunii și ei au crezut că-i caș!

Fiecare, acum, desemnați pe caietele voastre ceiace v'am povestit eu.

b. *Lecția recapitulativă* (de ascultat) la cl. I. Deschideți cu toții abecedarele la bucata: «car». Să citiască... A. Altul mai departe... Acum cu toții în cor. Să mai citiască și... I. Altul... Mai departe cu toții... Să citiască și... E. Bine. Ia priviți, ce are Ricu în mână?... (Ricu are arc). Din câte cuvinte este formată această propoziție?. Care este întâiul? Dar al doilea? Dar al treilea? Din câte sunete este format cuvântul «Ricu? Spuneți-le! R-i-c-u. (La fel analizez fiecare cuvânt). Care știe să scrie acum propoziția pe tablă?...

c. *Lecția progresivă* (de predat). Cuvântul normal: **urs**.

I. *Pregătirea.* Copii, ce animale trăiesc pe lângă casa omului?... Dar pe câmp?... Cine știe ce animale trăiesc în pădure?... Ce fel de animal e ursul?... Priviți aici la tabloul acesta! Cu cine se aseamănă ursul?... Cum îi este capul?... (Se intuește sumar). (Le spun o poveste cu ursul): Intr'o zi a venit în satul nostru un ȝigan cu urs. O mulțime de copii se adunaseră împrejurul lui. A venit și nenea Rusu. Copiii așteptau să vadă cum joacă ursul.

Nenea Rusu a început să sară. Ursul a început să joace. Țiganul batea în palme și strigă.

Joacă bine, măi Martine,
Că-ți dau pâine cu masline.

Hai odată, sai mai sus,
Sai cum sare nenea Rus!...

Ursul a început să morăie!.. Săriă pe picăzele dindărăt, iar cu la bele dinainte se sprijină pe un băț. Țiganul îl trăgea de lanț și-i strigă mereu:

Joacă bine, măi Martine.....

Deodată Martin s'a supărat foc!.. A început să sară și s'a repezit asupra lui nenea Rus.. Nenea Rus a luat-o la fugă... Ursul fugă pe drum. Țiganul după el... Copii dispăruseră...

Copii, cine aveă un urs?.. (Un Țigan aveă un urs.) (Analizez această propozițiune, despărțind-o în cuvinte și mă opresc asupra cuvântului „urs”. Din câte sunete este format cuvântul acesta? Care este primul?... Care al doilea?... Dar al treilea?... Din câte litere vom scrie deci acest cuvânt?)

II. **Anunțarea.** Astăzi vă voi învăța să scrieți și să citiți cuvântul

III. **Predarea.** (Le scriu cuvântul pe tablă. Il citesc eu odată. Il citeș apoi și elevii în cor.) Copii, pe cari din literile cari formează cuvântul „urs” le cunoașteți voi?... Pe care nu o cunoașteți?... Iată, vă fac și eu aici alături litera «s»! Pe care linie voi scrie eu?... Priviți cu toții! Un fir subțire în sus puțin către dreapta, până la linia de sus, apoi îndărăt, puțin pe aceeași linie, apoi către dreapta, rotund în jos cu o linie mai groasă, rotund către stânga pe lângă linia de jos, până ne apropiem de firul subțire. Iată, din ce se compune: / un fir subțire în sus către dreapta, și J o pipă de sus în jos. Vă mai aduceți voi aminte de pipa lui moș Gheorghe? Din ce se compune dar litera «s»!.. Încă odată o mai fac eu pe tablă. (Le prezint litera din glass-papier lipită pe carton.) Ce vedeți voi aici?... Le împart apoi la toți cartoane cu litera «s».) Să văd, care știu să facă cu degetul peste litera «s», ca și cum ar scrie-o! Faceți-o de mai multe ori! Pe linia subțire în sus etc. Mai faceți încă odată! Cine poate să facă litera «s» cu degetul pe bancă cu ochii închiși? Faceți cu toții! Încă odată! Acum care știu să-mi arate în acest tablou litera învățată?... P! V! G! I!

IV. **Rezumat.** Ce literă v'am arătat astăzi?... Pe care linie scrie?... Din ce se compune?... Încotro se face linia subțire?... Din ce se mai compune?... Cine poate să facă acum litera «s» pe tablă?... E! X! G! Z! I! Le împart la fiecare și celelalte 2 litere necesare la formarea cuv. «urs», adică: u și r, tot din glass-papier pe carton. Acum să văd dacă veți putea să așezați literele ce v'am dat, pentru a să formați cuvântul: urs! (Li corectez pe cei cari greșesc).

Cine poate acum să scrie cuvântul pe tablă? (Scot cât mai mulți).

V. **Aplicarea.** Deschideți acum abecedarele la bucată: urs. Ce vedeți acolo? Ce mai vedeți?... (Le citesc model. Elevii urmăresc. Citesc odată cu elevii în cor. Din când în când mai numesc pe câte unul care să citească singur, iar ceilalți să urmărească, apoi iar cu toți ș. a. m. d. După fiecare propoziție îi întreb ce-au înțeles, pentru a evita citirea mecanică.) (Controlez desemele la cl. II. a.).

Teodor Șt. Vicol

învățător la șc. de aplicație a șc. normale de băieți, Arad

DIN VIAȚA ȘCOLARĂ.

Dela cercurile culturale.

Dl Iosif Marinescu, învățător în Minișel, ne scrie o scrisoare, în care arată că la ședința cercului cultural Șilindia, ținută la 2 Noembrie a. c., d-sa a făcut o expunere din domeniul pedagogiei, sub titlul: »Importanța unei pedagogii naționale și cum s'ar putea ea forma«. Dăm aci unele părți din această scrisoare:

»Metoda testelor, întrebuițată pentru măsurarea gradului de dezvoltare mintală, a arătat diferențe între copii cu mult mai mari decât s'ar fi putut bănuî. Deci nimic mai absurd decât a parcurge cu toți copiii aceeaș programă, a avea toți aceleași cărți, a se supune toți aceleași discipline, — cum spune d-na Elisa Alexandrescu.

Fiecare copil are o individualitate proprie deosebită. Și în școlile de azi individualitățile se tratează la fel — zice dl. A. Sachelărescu. Se continuă a se considera copilul ca un material brut, ce întră în fabrică pentru a fi lucrat și fasonat după acelaș tipar. Învățământul colectiv — de masse omenești — nu cunoaște decât un singur tip aproximativ: acela al normalilor. El pune pe toate individualitățile pe aceeaș linie orizontală și condamnă tot ce se ridică deasupra sau se coboară de desuptul acestei linii.

Problema educației, care se impune în epoca în care trăim, are două aspecte: 1) Din punct de vedere al colectivității se cere, pentru o muncă, alegerea individului celui mai apt. Este *problema selecțiunii profesionale*. 2) Din punct de vedere individual este necesar ca fiecare individ să fie îndrumat spre felul de activitate care-i va putea reuși mai bine și unde el va putea produce mai mult. Este *problema orientării profesionale*. Amândoua fac necesară cunoașterea cât mai precisă și mai obiectivă a individualităților. Iar studierea individualității se poate face prin metoda *testelor* și prin cea a *observației*.

Am dori ca școala română să fie un laborator psihic pentru studiul individualităților. Constatările culese, sa fie totalizate pe județe și regiuni. Apoi datele regionale să fie centralizate pe întreagă țara. În chipul acesta s'ar putea forma o pedagogie națională, după principiile căreia să se reorganizeze învățământul, care trebuie să satisfacă toate necesitățile acestei națiuni. Să fie a noastră propriu. Atunci căile progresului vor fi deschise și pentru neamul nostru.

Acestea au fost ideile ce le-am tratat în conferința mea. Unul dintre colegii asistenți însă mi-a imputat că atare subiect nu e pentru cercuri culturale; să-l discut la o dezbateră a reformei învățământului. Deocamdată avem legi, regulamente, programe, etc; avem un învățământ, care așa cum e, este bun. Astea-s lucruri care nu interesează.

Din parte-mi, cred că rostul acestor ședințe ale cercurilor culturale este de a ne pune la curent cu problemele mari ce se frământă astăzi iar nu de a idolatriza în vecii vecilor pedagogia lui Adam. Până la adoptarea metodei experimentale, psihologia n'a fost o *știință*. Abia acum începe să devină. Și numai atunci va atinge apogeul, când ne va putea înfațișa întreaga structură psihică a copilului, ca într-o oglindă».

În sfârșit, dl Mariescu cere părerea noastră. Și cere să i-o dăm în revistă, pentru că — spune d-sa — »să ne convingem și subsemnatul persoană amintită».

Dacă numai de atâta ar fi fost vorba, nu mai era nevoie să răspundem. Despre vederile noastre s'au putut convinge și dl Mariescu și »persoana amintită» și toată lumea, cefind programul de muncă al revistei precum și materialul publicat până acum.

Dacă răspundem, o facem pentru motivul că întâmplarea dela Șilindia nu este un caz izolat. Fapte similare s'au mai produs și în alte locuri. Astfel, tot la un cerc cultural, un confrate — fiind vorba tot de aceleași lucruri, de cari pomeneste dl Mariescu — spunea că în școala noastră »scară de măsură a inteligenței» este... *nuiava* și, drept concluzie, numitul confrate susținea inutilitatea preocupărilor de a schimba ceva din situația actuală, sau din cuvânt în cuvânt: »Aceste discuții nu aduc nici un folos școlii noastre». Cum vedeți, cazul este aproape identic cu cel dela Șilindia.

Cu altă ocazie, alt confrate, fiind vorba de »psihanaliză», a declarat: »Prostii!».

Toate acestea or fi fiind ele »prostii», dar cu aceste »prostii» se ocupă deja o lume întreagă. Ba pe baza rezultatelor obținute prin cercetări în direcția aceasta se fac și aplicări practice, cu realizări pe cari nici nu bănuiesc cei ce nu vor să se ocupe cu astfel de »prostii», dar cari ar avea totuș datoria să o facă. **Un dascăl care nu-și dă silința să cunoască sufletul elevului său, nu poate face o muncă serioasă.**

Cazurile pomenite dovedesc o mentalitate care trebuie modificată. Și mai ales dovedesc cât de mare este puterea rutinei, care anchilozează pe cel ce nu se dă în ritmul progresului și-l fac refractar oricăror idei de înnoiri folositoare. Aceste fapte mai arată cât de mare nevoie era de înființarea unei reviste pedagogice, care — cum a călăuzit steaua pe magii de răsărit — să lumineze drumul învățătorimii din acest județ, ajutându-i să găsiască »ieslea» adevărului.

Să ne ajutorăm!

O propunere.

Învățătorul, sortit să trăiască între cele mai grele condițiuni, când e vorba să se îngrijască și de educația propriilor săi copii, se vede în fața unei situații foarte dificile. Pentru a ne ușura măcar o parte din această povară ce ni-e dată s'o purtăm, cred că ar fi foarte necesar să înființăm, pe județe, câte un fond destinat ajutorării copiilor de învățători cari studiază la vreo școală superioară.

Mijloacele, prin cari s'ar putea înfiripa și augmenta acest fond, ar putea fi următoarele:

1) Să se ceară Ministerului autorizație de a încassa dela elevi la începutul fiecărui an școlar o anumită taxă de înscriere, destinată acestui fond. (De ex. încassându-se câte 5 Lei dela fiecare elev și fiind în jud. Arad aproximativ 60 mii elevi, suma obținută anual ar fi 300 mii Lei.

2) Toate școalele să aranjeze, în favorul acestui fond, la Crăciun și la Paști câte o serbare școlară, iar la 1 Maiu câte o petrecere câmpenească.

3) Să se ceară — în acelaș scop — un anumit procent din bugetul comitetului școlar județean.

4) Să se facă loterii cu obiecte confecționate în atelierele școlare.

Pe lângă aceste mijloace cred că s'ar mai putea găsi și altele. La tot cazul însă se recere multă bunăvoință din partea învățătorilor, căci numai prin aceasta se va putea realiza scopul urmărit.

Cei ce consimt, au cuvântul.

Petru Zoțiu.

Nota Redacției. Negreșit, că fondul propus de dl P. Zoțiu ar fi foarte necesar. Cât privește mijloacele însă, credem că singura cale dreaptă și demnă de numele ce-l purtăm, este de a ne creă noi înșine acest fond, prin mijloace proprii.

Un apel.

Facem un nou apel către toți învățătorii și mai ales către cei ce ne-au returat revista, să cumpăniască din nou situația, cu toată obiectivitatea, și să se alătore toți în jurul acestei reviste. Din programul ei și din materialul publicat se poate vedea atât de clar scopul ei. Nu se poate spune că ea ar fi o publicație politică, care ar servi un anumit partid sau anumite grupări de interese personale. Dimpotrivă, preocupările ei sunt de natură pur profesională și culturală și scopul ei este să informeze și să apere pe învățători și să serviască interesele școliei. De altă parte ea își propune să solidarizeze învățătorimea acestui județ, spre a forma un bloc compact și puternic, devenind astfel un factor social de care să se țină seamă. Ori, toate aceste preocupări coincid cu interesele fiecărui învățător și cine nu

vrea să înțeleagă acest lucru, păcătuște chiar în contra intereselor sa proprii și în contra intereselor tagmei din care face parte.

Nu este deci nici un motiv just care să poată scuza gestul celor s'au grăbit să respingă revista. Să-și cerceteze fiecare conștiința, dar obiectivitate, și va trebui să recunoască că fapta lor a fost determinată *de motive cari nu fac cinste unui învățător.*

Rugăm deci pe toți cu stăruință să-și calce pe inimă, să uite răutățile trecutului și să răspundă cu aceeași bunăvoință îndemnul de înfrățire pe cari le facem în interesul tuturor. Trebuie să înțeleagă odată toți că „Unde-i unul, nu-i putere; unde-s doi puterea crește” și „Pieirea ta din tine, Izraile!”

Cărți și reviste.

Ș. SOIMESCU. *Idealul moral în filozofia și pedagogia lui J. J. Rousseau*. Universală. Lei 100.

O lucrare merită să umplă un gol în literatura pedagogică română, destul săracă în asemenea opere.

Asupra marelui pedagog J. J. Rousseau s'a scris foarte mult, dar nu s'a scris încă de ajuns. Operele acestui om genial au fost și laudate, dar mai mult criticate foarte vehement.

Dar, fiecare a fost laudat, fiecare i-s-a făcut critică, — după cum spune autorul — „nici chiar criticii autorizați din secolul nostru, cari, totuși, la distanța la care se găsesc de interesele zilnice ale vremii când scria R., e evident, că nu pot fi influențați în judecata lor de pasiuni personale, n'au izbutit, în fond, să vorbească despre el întru lauda sa.”

Autorul prezintă în prefața acestei lucrări pe R. ca om, arătând, că la bucuria tuturor scrierilor lui stă preocuparea de adevăr și bine. El n'a urmărit decât binele moral, iar acesta l-a urmărit cu ardoare.

Scopul lucrării a fost: să aleagă din cugetarea filozofică alui R. principiile, care i-au condus în opera pedagogică și în aceasta să studieze tema „care i-a servit ca călăuză, i-a dat o unitate profundă și anume aceea a idealului moral.”

Acest scop a fost urmărit și deplin atins de autor în cursul celor 11 capitole în care se împarte lucrarea propriu zisă.

Constată, că marile sisteme pedagogice își au origina în practicile și ideile caracteristice ale unui moment evolutiv distinct.

Un sistem pedagogic e totdeauna legat, într'un sens sau altul, de o idee predominantă în mediul social.

Ori epoca lui R. se poate considera ca epocă de mari prefaceri sociale.

Tema pusă la concurs de Academia de la Dijon a dat prilej lui R. să fixeze ideea fundamentală a sistemului său pedagogic, ca și a celui social, într'o formă generală.

Au mai contribuit însă la aceasta fără îndoială și conflictele culturale ale secolului XVIII.

În acest timp în pedagogie intelectualismul ia întâiu orientarea rațional-spiritualistă, apoi pe cea empirico-materialistă, care în morală favorizase hedonismul.

Educația se redusese la instrucție, raporturile sociale la interesul material egoistic. Un individualism anarhic își făcuse loc în morală și în politică.

În contra acestor stări se ridică R., căutând să restabilească prestigiul idealului moral.

Face constatarea, că instrucția nu trebuie confundată cu educația și că moralele puțină bunăvoință înseamnă mai mult decât oricât de înaltă știință.

Respinge interpretarea materialistă a științei, ca fiind primejdioasă pentru morală.

Absorbirea factorului moral al culturii de către factorul intelectual și cel material economic, duce la cultura unilaterală a spiritului, iar aceasta sărăcește pe om de sentiment și idealuri, eliminând moralitatea din voință.

R. deduce liniile moralei naturale din premisa bunătății originare a omului. El constată, că societatea nu-i rea fiindcă ar fi nenaturală, ci a devenit nenaturală prin răutate.

Drept condiții ale idealului său moral, R. pune problema individualismului și armonismului, adică cultura intelectului în armonie cu celelalte funcțiuni sufletești, în special cu sentimentele de sociabilitate.

Cu individualismul și armonismul pune problema personalității morale.

Autorul urmează apoi să arate roadele obținute în ordinea socială întemeiată pe elementele primordiale ale moralității, mai apoi idealul moral al lui R. față cu condițiile și scopul unei educații democratice.

După ce arată condițiunile formării unei conștiințe integrale după concepția lui R., tratează criteriile generale educative și relațiile psihologice în formarea individului, mai apoi legătura pe care trebuie să o stabilească idealul moral între instrucție și educație.

În fine încheie lucrarea cu capitolul valorii comparative și relative a idealului moral la R., în întreaga lui sinteză.

Acesta ar fi în linii generale cuprinsul lucrării dlui Șoimescu.

E foarte natural, ca într'un rezumat așa de scurt să nu putem da tot ceea ce interesează pe învățători

În aceste rânduri ne-am mărginit doar să le atragem atențiunea asupra lucrării.

S.

RADU PETRE, profesor de pedagogie, Pitești: *Rolul învățătorului ca factor de îndrumare socială*; ed. Scrisul Românesc, Craiova 1929; preț 20 Lei.

În trecut misiunea învățătorului eră să transmită viitoarelor generații capitalul de cunoștințe al înaintașilor. Astăzi i se cere mai mult. Instrucția trebuie împletită cu o educație morală, în scopul „*de a forma din fiecare elev o personalitate*”, conștientă de valoarea sa și pătrunsă de dorința de a se perfecționa mereu „*Acesta ar fi rolul profesional al învățătorului*”.

Dar la noi rolul învățătorului nu se poate limita numai la activitatea sa din clasă. În mediul nostru social atât de lipsit de îndrumători culturali, învățătorul trebuie să facă și educația și culturalizarea satului său; adică învățătorul are și un rol *social-cultural*, pe care îl poate îndeplini prin serbări și șezători școlare, cercuri culturale, biblioteci, cursuri complementare și de adulți, etc. Cu aceste prilejuri se va face și educația *socială și națională* a poporului

Necesitățile specifice ale vieții noastre sociale îi cer învățătorului eforturi de muncă și în direcția *social-economică*. Aceste îndeletniciri însă trebuie să se facă cu rezerva.

de a nu stânjeni mersul școlii. Iar în scopul acesta ar trebui să i-se asigure învățatorului retribuțiuni onorabile, pe cari dânsul să nu fie constrâns a le căuta în alte părți.

Învățătorul are de îndeplinit și un rol *social politic*. Însă politica pe care o face învățătorul, trebuie să fie politica *sincerității și a binelui obștesc*, condusă de o „conștiință obiectivă, iar nu impusă de statutele unui club politic”. Îndeosebi să se feriască învățătorii „*de a face pe propagandiștii și agenții electorali, fiindcă acest lucru îi degradează în fața mulțimii.*”

În capitolul ultim se dau câteva citate privind pe „învățătorul ideal”, despre care d-l N. Iorga spune că trebuie să fie o „individualitate creatoare”.

Broșura d-lui Radu Petre, cuprinzând orientări privitoare la activitatea extrascolară a învățătorului, este foarte bine venită și folositoare celor ce vor căuta să profite de dânsa cetindu-o și urmându-i îndemnurile.

ELISA ALEXANDRESCU, *Seleționarea elevilor în școala primară*, conferință ținută la societatea înștitutorilor și institutoarelor din România, la 15 Februarie 1930, ed. Inst. de arte grafice „Eminescu”, București, 1930; preț 25 Lei.

Chestiunea cea mare, care preocupă pedagogia nouă, este cunoașterea individualității copilului. Școala actuală nu ține seamă de această individualitate, întrucât consideră pe toți copiii ca făcând parte din grupe omogene și deci tratează pe toți la fel. Ceeace îngreuează succesul școlii, este deosebirea dintre elementele unei clase, care încurcă unele pe altele. Din cauza aceasta numărul repetenților este foarte mare (în vechiul regat și 54, 7 % în Basarabia), iar elevii promovați trec din clasă în clasă cu o pregătire necompletă.

D-rul Paul Godin a descoperit câteva legi noi privitoare la creșterea copilului. Învățătorul trebuie să țină seamă și de aceste legi, pentru că ritmul dezvoltării fizice a unui copil influențează și starea lui psihică.

Autoarea prezintă câteva constatări proprii, făcute — pe baza experienței — la școlile de fete Nr. 17 din București (unde funcționează d-sa) privind felul cum se prezintă copiii în școlile primare din punct de vedere fizic, psihic și social. Deasemeni arată rezultatele la cari s'a ajuns introducând pentru cl. I sistemul claselor paralele, format din copii selecționați pe baza examenului psiho-fizic.

Dacă nu ne înșelăm, școala d-nei E. Alexandrescu este unica școală primară în țara noastră — ori cel puțin cea dintâi, — la care se lucrează cu sistemul claselor paralele. Deasemeni această școală ține locul de frunte între școlile noastre primare în privința studierii individualității elevului, având și un laborator psiho-medical, unde elevii sunt examinați din toate punctele de vedere ale individualității lor.

Broșura d-nei Alexandrescu interesează foarte mult prin înfățișarea rezultatelor practice obținute de d-sa în această direcție.

C.

* * *

REVISTA GENERALĂ A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI Nr. 8 din 1930 aduce un articol al D-lui I. Gabrea: „Psihologia a două tipuri de copii: copilul de sat și copilul de oraș”. Autorul operei, „Individualizarea învățământului” duce problema cât mai aproape de realitate învățământul, îndrumat de noile direcții ale psihologiei, să se termine prin adaptarea la cele două tipuri de copii: de sat și de oraș.

D-l I. Gabrea concludă că satul și orașul, aceste două formații sociale, au munca lor distinctă, prin viața ce se desfășoară în ele, conform cerințelor și împre-

ărilor specifice, influențează atât de mult asupra indivizilor, încât putem considera ca existente două structuri sufletești distincte: a sateanului și a orășeanului; deci și două psihologii: a țăranului (conservator) și a orășeanului (progresist) și prin urmare și două psihologii a copilului: de sat și de oraș. Este în interesul educației, ca programele să țină seamă de aceste deosebiri dintre copii.

Punerea acestei probleme se face în timpul cel mai potrivit. Studiul copilului omân fiind la începutul dezvoltării sale, e bine să țină seamă de această justă cerință psihologică.

REVISTA ȘCOALA ȘI FAMILIA DE MÂINE în Nr. 28—29, 1930, între alte articole pline de interes pentru școala română, publică un articol „Jurnalul de zi al elevilor” al Dnei M. Passello, institutoare în Geneva. Dna Passello bazată pe o vastă experiență în domeniul pedagogiei noi, pledează pentru punerea în practică a „Jurnalului de zi al elevilor”, în care aceștia să-și introducă notele lor personale. Acesta ar fi un mozaic de întâmplări din viața copilului. Învățătorul va accepta tot ce-i oferă copilul și va discuta cu copilul asupra conținutului Jurnalului. Jurnalul poate conține și anumite deseme, de ex. portretul unui mic băiat, cu mențiunea: „Prietenul meu X” sau constatări de acestea: „Copiii li-e frică de părinții cari tipă”, sau „Toate grădinile sunt azi arate și semănate, afară de a noastră, căci tatii îi place mai bine să se plimbe”. Pentru a nu face să apară jurnalul ca o ocupație școlară, care ar putea opri manifestarea spontană a copilului, învățătorul, nu va corecta, decât în mod discret, greșelile de ortografie.

Iată rezultatul ce se poate obține dela Jurnalele elevilor după autoare: „În rezumat, jurnalul de zi este cea mai minunată sursă de informațiune ce o poate avea învățătorul; el ajută învățământul compunerii, ortografia și desenul. Și aceasta cu atât mai mult și mai eficace, cu cât este un lucru individual. El deprinde pe copil să fie franc cu el însuși să reflecteze asupra actelor sale; el sugerează părinților dorința de a-și perfecționa obiceiurile, ca să apară mai buni, mai drepti în notele copiilor lor”.

Chestiunea merită toată atenția și recomandăm cititorilor noștri să încerce aplicarea ei, cu titlu de experiență, în clasele superioare ale cursului primar (III—VII). Asemenea notări în jurnal pot face în locul uneia din lecțiile indirecte ce dăm acestor clase

M.

REVISTE, SOSITE LA REDACȚIE: *Catedra*, Galați, An. IV Nr. 1—2 și 3—4; *Frământări Didactice*, Focșani, An. VI Nr. 7 și 8; *Școala și Familia de mâine*, București, An. III Nr. 28—29; *Revista Școlii*, Botoșani, An. VII Nr. 9—10; *Vlășlarul*, Buzău, An. VII 8—9; *Cultura Poporului*, Cetatea-Albă, An. I Nr. 2.

INFORMAȚIUNI.

○ În luna trecută a apărut la Arad o nouă gazetă românească, „Aradul”, cu apariție săptămânală. Este o gazetă serioasă, scrisă de cei mai de seamă intelectuali ai Aradului. O recomandăm atenției și sprijinului învățătorilor.

○ Librăria Kerpel din Arad a editat harta orașului Arad, în mărime de 125/100, trasă pe pânză, cu prețul de 180 Lei; precum și în mărime de 50/60, pentru elevi, cu prețul de 20 Lei.

○ *Către învățătorii, absolvenți Craioveni, seria 1926, celelalte serii și prieteni.* Fraților, am întâlnit pe colegul nostru de clasă, Mitică Cismaru, într'un spital din Arad suferind de boală și ducând cumplite lipsuri.

Fac un apel călduros către voi de a contribui cu cât puteți, la ameliorarea suferințelor fratelui nostru, care deși merge spre bine, mai are mult de stat în spate. Ajutorul îl veți trimite pe adresa mea.

Am deplină încredere în inimile voastre.

Alex. Burticălă inv.

Galșa Arad.

○ **Poșta redacției.** Manuscrisele intrate și bune de publicat se vor publica pe rând.

Dlui I. Mușlea, Directorul „Arhivei de folklor” a Academiei Române: „Apelul D-v., sosind prea târziu, pentru acest No, se va publica în No. viitor.

Dlui I. Marinescu, inv. Minișel: La p. 1, al scrisorii D-v. Vi-am răspuns prin corpul revistei. Cu p. 2. poate ne vom ocupa — dacă vom avea răgaz și loc — într'un număr viitor. Deocamdată nu avem spațiu. Cât privește p. 3., după moștenirea ce ni-ați trimis-o s'ar părea că elevul D-v. are în adevăr înclinări spre desen. Bine înțeles că aprobăm și noi preocuparea D-v. de a cultiva aceste înclinări

Dlor A. Moșica, inv. Leasa și G. Dela, inv. Dud: Mulțumim pentru cuvintele frumoase ce ne-ați adresat.

Mai multora. Revista „Școala Vremii” s'a înființat pentru a servi un scop bine știut și bine definit. Cei ce muncim la această revistă, totdeauna avem înaintea ochilor acest unic scop al ei, pe care căutăm să-l servim cât se poate de bine. Prin urmare, dacă dorim — și credem că aceasta este dorința tuturor celor ce o citesc și o scriu — să o menținem la nivelul unei publicații serioase și utile (câci altfel nu s'ar mai avea îndreptățirea la viață), atunci, evident, ea nu poate fi întrebuințată în scopuri streine destinației sale (de pildă în scopul afișajului personal).

Cine scrie la revistă, trebuie să o facă numai cu gândul de a servi scopul, tratând lucruri folositoare. Și nu numai atât. Intențiunea singură, oricât de laudabilă nu este suficientă pentru reușita unei lucrări publicabile. Forma de realizare a intenției încă este o condiție foarte esențială. Deci este clar că nu putem publica în revistă orice și oricum ar fi scris. O spunem această, pentru că s'au ridicat pretenții foarte ciudate. S'au găsit adecă oameni cari să susțină că odată ce autorul semnează ceva a scris, el singur este răspunzător de scrisul său și că deci Redacția trebuie să publice tot ce i se trimite și chiar așa cum i se trimite, fără nici o modificare (!).

O fi el răspunzător autorul, dar noi știm un lucru: dacă am urmă sfatul acesta, am reuși foarte repede să omorăm revista chiar de la început. Ori, asta... ni se dea voie să n'o facem. Cine își poate lua răspunderea să facă treabă mai bună decât noi, să se anunțe, și-i cedăm imediat locul.

Comunicări oficiale.

Min. Instr. Dir. I Inv. prim. Bir. B, Nr. 144421/1930: Invățătorii să sprijine acțiunea Ligei „Temperanța” din România — al cărei scop este lupta în contra alcoolismului, — înscriindu-se cât mai mulți ca membrii și înființând în fiecare sat o filială a acestei lige. Statutele, precum și orice lămuriri, se pot cere la sediul Ligii București, Bulev. Elisabeta Nr. 55.

Directorat. Min. VII Timișoara, Serv. Instr. Nr. 21435/1930: Toate școlile primare și grădiniile de copii din jud. Arad să-și procure pentru procesele verbale de inspecții, registre compactate cuprinzând 100 foi, formatul coalei regulate de hârtie liniată ori neliniată. Foile vor fi perforate spre a putea fi șnuruite, sigilate și clasificate. Clauzula se va aplica de organul de control care va ajunge mai întâi la școală după procurarea registrului.

⊙ ABONAMENTE achitate în cursul lunii Noembrie. *Câte 200 Lei* au plătit: d. Aron Indreiu, înv. dir. Șilindia; L. viu Dublea, înv. șc. No. 1 Arad; Iulian Paguba, subrevizor șc. Socodor; Ioan Belle, înv. dir. Șiclău.

Câte 100 Lei au plătit: P. O. D. Procăpui Givulescu, protopop, Radna; Marin I. Bălă, învățător, Cladova; Școala primară de stat, Pâncota; Teodor Mariș, profesor, Arad; Dumitru Filipescu, înv. Nadăș; Haralambie Stăvaru, înv. Luguzău; Iuliu Blaj, înv. Șilindia; Ana Földes, înv. la șc. israelită, Arad; P. O. D. Traian Vășian, protopop, Arad; Gizela Szántó, Emilia Tonesz, Zelma Hoffmann, Iolanda Lusánszki, Maria Biró și Cornelia Halalai, învățătoare la școala primară de stat No. 17 din Arad; Constantin Ponta, Hortensia Marian, Eugenia Iordanescu, Elena Olinescu și Anastasia Popescu, înv. la școala primară No. 7 Arad; Letiția Barzu, înv. Micălaca-Nouă; Demetra Balaban și Ana Cornea, înv. șc. No. 2 Arad; Patriciu Covaci, înv. Șebiș; Ioan Marica și Dimitrie Manea, înv. Paulian; Marin Stănescu, înv. Dezna; Ioan Dobre, înv. Slatina (Șebiș); Pavel Ageu, înv. Buhani; Ecaterina Dascăl, înv. Nădălbășii; Veturia Otean, înv. Susani; Teodor Laza, înv. Revetiș; Lazar Ioja, înv. Sălăjeni; Marton Pavel, înv. șc. No. 21 Arad (încă 100 Lei, pe lângă 100 Lei plătiți luna trecută). D. Căpitan Nicolae Popovici, Arad; Dimitrie Ciobota, înv. dir. Micălaca; (încă 100 Lei, pe lângă 200 Lei plătiți luna trecută); Vasile Stoiu, Stefania Constantinescu, George Nini și Maria Rodeanu, înv. Micălaca; D. Căpitan Dimitrie Nedescu, Arad; Școala prim. de stat No. 9, Arad; Iosif Heim și Iosif Szentgyörgyi înv. șc. No. 9 Arad; Irma Biró și Andrei Păpureanu, înv. șc. No. 22 Arad; Valeria Chirici, Veturia Paguba și Aurelia Țițirigă, înv. șc. No. 3 Arad; Gizela Sztojkovits și Emilia Vladăr, înv. șc. No. 14 Arad; Școala primară de stat No. 22 Arad; O. D. Florea Codrean, preot, Arad; Mărioara Avram, cond. grăd. de copii str. Gr. Alexandrescu Arad; D. Căpitan Nicolae Barbu, Arad; Mihail Ionescu și Teodor Vicol, înv. șc. de aplicație Arad-Gaiu; Ilie Văcariu înv. Macea; Aurelia Paguba, Ioan Caba, Emilia Papp, Delia Papp, Sofia Mlașin, Dimitrie Dascăl și Ioan Lascu, înv. Socodor; Radu Draia, Ioan Mândă, George Rediș și Ioan Crivăț, înv. Grăniceri; Vasile Codrean, Sever Ponta și Mihail Popescu înv. Șiclău; Ioan Ludoșan, Elena Balint și Florea Capra, înv. Vârșand; Carol Nagy, Maria Nedelcu și Hostil Pop, înv. Pitul; Traian Câmpian, înv. Ciala; Ioan Babușcov, dir. șc. Variașul; Pr. George Marcu, înv. Seliște (Petriș). /

Câte 50 Lei au plătit: d. Florica Barna, cond. grăd. de copii str. Lăe Barna, Arad; Traian Givulescu, dir. șc. (încă 50 Lei pe lângă 200 Lei plătiți luna trecută), Ada Poșta, Serena Patkó, Elisaveta Balla și Elisaveta Téger, înv. șc. No. 18 Arad.